

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/75/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015201238
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4015201238.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: K. I., bytom L. XX, M., zastúpenej Špireková & Partners s.r.o., so sídlom Námestie Matice slovenskej 6, Žiar nad Hronom, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 11. júla 2016, č. k. 19Sd/209/2015-46, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 11. júla 2016, č. k. 19Sd/209/2015-46, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom z 11. júla 2016, č. k. 19Sd/209/2015-46, potvrdil rozhodnutie z 8. júna 2016, č. XXX XXX XXXX X - II., ktorým odporkyňa podľa § 71 ods. 1 a § 82 priznala navrhovateľke invalidný dôchodok od 20. apríla 2016. Za invalidnú bola uznaná z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava a výsledok jeho posúdenia je uvedený v Lekárskej správe - odbornom posudku o invalidite z 31. mája 2016. Krajský súd potvrdil aj druhé rozhodnutie z 8. júna 2016, č. XXX XXX XXXX X-I., ktorým odporkyňa podľa § 112 zákona o sociálnom poistení v rámci autoremedúry zrušila svoje rozhodnutie z 22. septembra 2015, č. XXX XXX XXXX X, o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku a súčasne vyhovel opravnému prostriedku navrhovateľky.

Konanie na krajskom súde sa začalo na základe opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne z 22. septembra 2015, č. XXX XXX XXXX X, ktorým bola navrhovateľke zamietnutá žiadosť o invalidný dôchodok z 25. mája 2015, pretože podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Levice, nebola invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pre zlý zdravotný stav navrhovateľka žiadala

súd o preskúmanie rozhodnutia.

Zdravotný stav navrhovateľky v správnom konaní posudzoval dňa 25. augusta 2015 posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Levice, podľa § 184 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a v súdnom konaní posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, so sídlom v Banskej Bystrici, dňa 15. decembra 2015 a na žiadosť súdu dňa 31. mája 2016. Obaja posudkoví lekári dospeli k zhodnému posudkovému záveru, že u navrhovateľky, ktorá je viac rokov v starostlivosti neurológa, ortopéda a fyziatra pre bolesti krčnej, hrudnej a driekovej chrbtice sa jedná o dorzalgie, chronický cervikokraniálny a cervikobrachiálny syndróm, chronický lumboischaldický syndróm, osteopénia v liečbe, artróza - coxatróza II. obojstranne, artróza s reziduálnym útlakom stredového nervu obojstranne. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určili degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím a s prejavmi nervového a svalového dráždenia, so slabosťou svalového korzetu a obmedzením pohybu v postihnutom úseku podľa kapitoly XV., oddiel E položka 3 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určili na 30% so zohľadnením vzdelania navrhovateľky a prácu, ktorú vykonávala.

Po preštudovaní novších nálezov, ktoré navrhovateľka predložila posudkovému lekárovi sociálneho poistenia dňa 31. mája 2016 bolo rozhodujúce zdravotné postihnutie posúdené podľa kapitoly XV., oddiel E položka 3 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Rešpektujúc objektívny neurologický nález neurológa a EMG vyšetrenia posudková lekárka sociálneho poistenia určila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri ochorení chrbtice s ťažkou poruchou funkcie 50% od 20. apríla 2016, t.j. od vyhotovenia odborného lekárskeho posudku súdnou znalkyňou MUDr. Q. E.. Skorší dátum invalidity nebolo možné stanoviť, nakoľko odbornými lekáorskými nálezmi nebola preukázaná ťažká porucha funkcie chrbtice, ani koreňové dráždenie v oblasti krčnej a driekovej chrbtice. Navrhovateľka s percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť súhlasila, ale s dátumom vzniku invalidity 20. apríl 2016, nesúhlasila.

Krajský súd v ďalšom odôvodnení rozhodnutia podrobne analyzoval postup odporkyne pri výpočte sumy invalidného dôchodku aplikujúc príslušné ustanovenia zákona o sociálnom poistení. Záverom uviedol, že nové skutočnosti, ktoré by pri posudzovaní zdravotného stavu neboli známe a zhodnotené a ktoré by prípadne odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku, zistené neboli. Posudkový lekár rozhodol po vlastnom vyšetrení zdravotného stavu a posúdení odborných lekárskeho nálezov z oblastí, na ktoré si navrhovateľka sťažuje a svoj posudok aj náležite zdôvodnil. Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku nepreukázala listinnými dôkazmi, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity pred dátumom 20. apríl 2016 tak, ako to určil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že zmenové rozhodnutia I. a II. odporkyne zo dňa 8. júna 2016 sú vecne správne, a preto ich podľa § 250q ods. 3 OSP potvrdil. Navrhovateľke trový konania nepriznal, pretože nemala v konaní úspech.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie žiadajúc napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala neúplné zistenie skutkového stavu veci krajským súdom, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. V súdnom konaní namietala nesprávne posúdenie zdravotného stavu posudkovým lekárom, ktorý neprihliadol na predložené lekárske správy, nesprávne vyhodnotenie zhoršenia zdravotného stavu. Správnosť rozhodnutia z 22. septembra 2015 o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok, spochybňovali tak lekárske správy ošetrojúcich lekárov, ako i odborný lekárske posudok vypracovaný MUDr. Q. E., súdnym znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, neurológia a pediatria, ktorý si navrhovateľka dala vypracovať na zákalde neurologického vyšetrenia z 12. apríla 2016 na vlastné náklady, počas prebiehajúceho súdneho konania. Odo dňa vyhotovenia odborného lekárskeho posudku odporkyňa zrušila svoje pôvodné rozhodnutie z 22. septembra 2015 o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku a súčasne vyhovel opravnému

prostriedku a rozhodla tak o priznaní invalidného dôchodku od 20. apríla 2016. Navrhovateľka tak má za to, že správny orgán sa jej zdravotným stavom riadne nezaoberal, tak v čase podania návrhu na priznanie invalidného dôchodku, t.j. od 25. augusta 2015, ako aj počas súdneho konania. Zo spisovej dokumentácie, zdravotnej dokumentácie, odborného lekárskeho posudku ako i logickej interpretácie je zrejmé, že nepriaznivý zdravotný stav pacientky nenastal dňom 20. apríla 2016, t.j. dňom vypracovania odborného lekárskeho posudu, ale v tom čase už len boli zdokumentované prejavy jej nepriaznivého zdravotného stavu. Navrhovateľka sa nestotožnila s rozhodnutím krajského súdu ani v časti trov konania.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1, 2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku od 20. apríla 2016 podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení.

Súd pri preskúmaní rozhodnutia orgánu sociálneho poistenia rozhoduje o zákonom nároku na dávku dôchodkového poistenia na základe skutkového stavu veci (§ 153 ods. 1 v spojení s § 246c OSP).

Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní navrhovateľky z vykonaného dokazovania krajským súdom a zo súdneho spisu zistil, že žiadosťou z 25. augusta 2015 navrhovateľka žiadala priznať invalidný dôchodok pre viac ročné bolesti chrbtice. Lekárskymi správami z odborných vyšetrení preukázala, že pre bolesti chrbtice bola už v roku 1989 hospitalizovaná vo Vojenskej nemocnici v Ružomberku, na neurologickom oddelení. Bolesti chrbtice sa podľa neurológa od marca 2011 zhoršili. Od roku 2012 je v ambulatnej starostlivosti neurológa aj pre bolesti kolien. Mala urobené viacpočetné RTG, CT a MR vyšetrenia krčnej a driekovej chrbtice. Absolvovala ortopedické, neurologické a rehabilitačné vyšetrenia. Posudkoví lekári sociálneho poistenia určili rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly XV, oddiel E položka 3 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, na základe lekárskeho správ z odborných vyšetrení, so zohľadnením vzdelania a práce navrhovateľky.

V súdnom konaní vykonala neurologické vyšetrenie navrhovateľky a súčasne vypracovala odborný

posudok o zdravotnom stave vyšetrovanej MUDr. Q. E., súdna znalkyňa z odboru neurológie a pediatrie. Z obsahu odborného posudku vyplýva, že za aktuálny zdravotný stav pacientky, ktorý sa postupne zhoršuje, je zodpovedná porucha funkcie osového aparátu, porucha statiky a dynamiky chrčtice, ktorý výrazne limituje pohyblivosť pacientky, porucha citlivosti v dermatóme C6 bilaterálne a L5 bilaterálne. Z neurologického hľadiska je doporučené trvalé šetrenie osového aparátu, vyvarovať sa námahe a prechladnutiu, pravidelné rehabilitácie. Perspektíva je výrazne nepriaznivá, nakoľko pacientka prekonala morbus Scheurmann, je liečená na osteoporózu a má postihnutie váhonosných kĺbov - bedrová a kolenná artróza. Aj napriek opakovanej lekárskej starostlivosti má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav. Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50% s možnosťou percentuálneho navýšenia o 10%. Perspektíva zdravotného stavu je nepriaznivá.

Tak, ako to krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, posudková lekárka sociálneho poistenia po oboznámení sa s odborným posudkom, zmenila zaradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia do kapitoly XV., oddiel E položka 3 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení a pre rozhodujúce zdravotné postihnutie určila 50% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť odo dňa vyhotovenia odborného posudku, t.j. od 20. apríla 2016. Rozhodnutie z 8. júna 2016, č. XXX XXX XXXX X-I., o priznaní invalidného dôchodku od 20. apríla 2016, krajský súd ako vecne správne potvrdil.

Podľa názoru odvolacieho súdu podklady pre rozhodnutie v danom prípade nezodpovedajú požiadavkám ust. § 71 ods. 4 písm. a/, osobitne však písm. b/ zákona o sociálnom poistení, pretože neboli vyhodnotené a v rozhodnutí zdôvodnené výsledky komplexných vyšetrení navrhovateľky, či možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie, či rekvalifikácie. Napriek tomu, že v súdnom konaní bol dňa 20. apríla 2016 vypracovaný odborný posudok o zdravotnom stave žiadateľky o invalidný dôchodok, ktorý bol podkladom pre určenie stupňa a rozsahu degeneratívnych zmien na chrčtici a medzistavcových platničkách posudzovanej, medzi účastníkmi konania zostala spornou otázka dátumu vzniku nároku na dávku, ktorej skutočnosti prvostupňový súd nevenoval náležitú pozornosť.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky navrhovateľky odôvodňujú zrušenie prvostupňového súdneho rozhodnutia pre nedostatočné zistenie skutočného stavu veci a pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods.1 veta prvá a s § 221 ods.1 písm. f/, ods. 2 OSP a v spojení s § 492 ods. 1, 2 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude vykonať dôkazy na overenie oprávnenosti uplatneného nároku na invalidný dôchodok od 25. augusta 2015 doplnením odborného posudku MUDr. Q. E., alebo vypracovaním znaleckého posudku touto znalkyňou. Z takto doplneného dokazovania musí byť preukázateľne zistené, na základe ktorých konkrétnych odborných lekárskejších správ z neurologických vyšetrení je možné z posudkového hľadiska určiť viac ako 30% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z percentuálneho rozpätia 20-35%) podľa kapitoly XV., oddiel E položka 3 písm. b/, resp. posúdiť podľa písm. c/ (z percentuálneho rozpätia 40%-50%), a od ktorého dátumu. Na základe výsledkov z doplneného dokazovania, potrebného na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci, a jeho následného vyhodnotenia, súd prvého stupňa opätovne rozhodne o opravnom prostriedku navrhovateľky. Súčasne v novom rozhodnutí opätovne rozhodne o náhrade trov konania, vrátane o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 OSP).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.